

Oben Kuffaj — Kuffaj — f

723

Wörterbuch der Hochdeutsch.

Entstehung der Hochdeutschen Sprache
aus dem Niederdeutschen Oberdeutsch & Künigalim.

Wörter.

Künig a in folgenden Wörtern.

bleibt a: fratz, frack, falls, fals, fah,
ball (bald), rasseln, snalls, walls, halls
halb, platz, satz, spatz, narr, pfarr,
darrz, rath, prahl, mark, gspass,
staffl, waffl, hart, kaffee, daffst,
katz, safft, dass, wass, dackel, kralls,
garts, satts, pack, kraft, kasts, calls,
zacks, hacks, naht, balme, mardor,
krapp, slapps, lapps, karl, warhl,
snarhs, glatt, snattern, sarrz,
marrz, snacks, laster, martin, blank.

mind ä: läh, swärz, härz, kält, wäld,
ält, smälz, sätz, fäs, däh, swäh,
säft, näpf, säck, gsmäk, bälz (ballon)
bäl (Lall) stähl, bärn, gärn, därm,

mind ä: dämpf, krämpf, sänft, sämst,
häml, däm, wäns, gäng, zängs,
dänzs, wänzs, glänz, sänd, gäms,
häms, stäm, stän, späns, pfäns,
däns, ränzs, stämpf, änk, swänk
ämpf, bänd, zänk, swänk, fränz,
känst, kändbucker, mänt, händl.

mind ä: fäl, läss
 mind â: bläöör
 mind e(ë) epl, kleppern, urbrönt, könt, speltz (speltz)
 mind ä: ärröst
 mind ö: lönk, krönz, swönz, löng, krönk,
 lönk, hönd, dömb (Kinn) göns, mö, wönd.
 mind u: jumörn.

Kung a in mindurbokurtilen Dillu.
 blittat: sukhar, haugart, lönhard,
 stêhart, (stainhart) vorstaet, drowak,
 herrsagt, kierzhaft, wänkart,
 mind r: stugart, (stiggart) mönst, nimot,
 têtsmönt, döms (föms) dörsör, (dörsör)
 mind i: rosi (Rossi) öwrsösi (Obertuff)
 raisi (Paisi)
 mind o: löwöör, cölönör (Kölnör)

Långä in fuesbubokurtilen Dillu.
 blittat: krähs, stähl, dähl, zähl, präls,
 mäls, näss, gräb, nähl, dâfl, snäbl,
 gräs, bräv, häs, säros, räd, bäd, släh,
 sâl, wâl, smäl, mähz, lüh, läds,
 gnäd, wäds, sträl, fähs, bär (Parr)
 klär, spärz, säds, mäh (mäh) lög,
 smäh, nähz (mäh)
 mind ä: wär, sträs, bräds, bärn (Lafon)
 här räh bläss äds, blähs (glüh) bräh,
 släf, gräf, bläör, näh, mäls, mäs,
 gräs (gräs) häng (häng), äds, äwst (Köln)
 sträf, swäl, dâ, jä, nädl, jär, wärst

swäher, mål (Mahl) näst, säf, språk, fråk,
blåk, nähler,

mind äs: bärrn (Lusybafra)

mind ä: häffler

mind ê: dêh (Lugr) (ê) emas (Omnia)

mind a: vasser, haslnäs, garol, (Gabal) grapp,
nahln, strawln, salt (Pfadln)

mind o: solat (Zolat) (Palat)

mind ö: örmlads, nôms, söms, zö, löns,
röm, spö

mind öd: godsö (gulfan)

Lung a in nicht festbetonten Dillen.

blibt ä: mittä, sächsäl, tritsäl, drängsäl,

mind i: mänti, dinsti, dönrsti, fræti,

sämsti, sönti, wärti, færti.

mind s: balsm, äbs, döms, brosm, fruktbr
castbr, nähler

mind ä: nahtmal, haus, rät, snellwäh,

mind ö: verrö (worum)

Kny a in betonten Dillen.

blibt e: weks, keltz, kells, stell, hecks,

deckz, ecks, swestor, snecks, freks,

vells, streks, kessl, fessl, melzger, wells,

fest (fuff) weck, kredit, netz, vorderbs,

hehln, bessan, retts, klettz, helö, nessel (Lammappel)

kny ë: sörys, zöcks, snieks, wält, quells,

föle, dröck (hoff) meckorn, fest, wöst, drösa,

nöst, hörr, pförd, görts, kells, wells,

zells, snell, kells, söms, gerws, nelli,

knöht, slöht, röh, flöh, stöhs, zöh, köck

gërsts, smëry, hëry, swërt, zwërth, lërns,
 wërik, bërth, ërns, spëck, lëcks, nëcks,
 brëhs, frëh, fëll, hëry, dëllr, wënts, mëry,
 ëss, vërgëlls, rëst, mës, hërb (Bisfarbm) jëss (gruffan)
 e mind e: ënkl, ënl, hënks, dënks, sënkl, sënks,
 fënstor, sënss, mëns, hëml, lënks, sënks, lërd,
 brëns, nënns, ënts, vërb lëns, stëmpfl, dëns (Tun)
 trëns, wëns, stënt, mën, pferi,
 e mind e: ël (fll), gëld, gël (yalt) gëlsukt, fëld,
 hël (fall) ëhs (eich) (fgyr)
 (e mind es: gës (yufufan) gwës (yurufan) unbn (grä))
 e mind ä: ähss (almus) ^{lang e mind ä} gäws (yabun) älf
 — i: bried (brett)

Kurz e in nicht fußbntwutun Dillen.
 mind i: bitsirn, sinirn (yunnirn)
 mind s: appöit, mallergotts,
 fällt aus: gswäy, bsons, gmönt, ^(yunnirn) bott, traur
 (Toun) baur (Linn), gfeht, daur (Linn)
 maur (Mann) saur (pinn)
 e kuint fuig: kërle, (kërrle).

Lang e in fußbntwutun Dillen.
 blüht e: sëhs (Dygn) fëhs, lëhs, mëhl, wëns,
 hëws, stëg, wëh, thë, fëls, ~~wëls~~, sël, stëls,
 wëdl, lëss, lëss, ësl, hëls, wëss, dëgs, ^(flor) ëwar (flor)
 rëds, trëds, pëtr, sëhl, ëws, hëts, hëwl, fëls, pflëss
 e blüht e: swër, mër, lër (Luf) lër (Lun) hër (Lun)
 wërs, bër, zë (Zuf) ër (Luf), slës, sërn, sër, wër,
 hëls,
 e mind ö: fëtsrn, (e) nëms, lëts, gëns, rëhsrn (yunn)
 lëwsr (Lun) nëws (unbn) ^{lang e mind} (e) lëddi, (Luf)
 e mind ei: wëi (unf) gëi (yuf), clü (Lun), snei (Lun) wëi (unf)
 sei (Lun)
 e mind ö: swöfl (e) pflëhsr.
 e mind i: blütel (Blütayel)

Ring i inffektatortur Dilla
 blibli: pflikt, gwillich, liht, gihl, linso,
 finstor, gsiht, siht, drihtor, rihtor,
 christ, stim, hitz, witz, blitz, milch, spitze,
 still, brill, gift, bisp, bringe, slinge,
 sings, wins, fis, zittorn, widdorn
 (Haut, Widdorn) list, ist, gsiht, gsdicht,
 bins (binden) fins, grill, bils (Lilla) blick,
 silling, spinel, sind, kin (binden)
 mindor, klinge, finger, lind (lind)
 zwicks, flicks, nicks, versticks, slim,
 siml, gittor, sinus (Opfins) kinks, winks,
 trinks, fink, flink (Pfennig), sillor, gwirn,
 sin, bitts, kit, sick, stricks, lipps.
 mind ö: gwis, lörn, himl, snießer, fris,
 mist, gwirn, störn, dis, wie, kid (bind)
 kü (Kin), zi (Zin), sätz, strich, slies
 (Pflicht) blind (blind)
 mind e: wört (Wort) verörr, kers,
 kers, ferra (firman), stöfts (Stift)
 wörl (Wort) wörsing (Wortsing)
 hörn (Horn) ferra (firman), kerra
 (Kirch) serra (firman) er wörr (er wind)
 wörl (Wort) gerr (Opfins) wörr (wir)
 du störbst (du stirbst)
 mind e: kerh, berks (Lötin) (e) sön (find) bensa
 (Linsen)

Ring i inffektatortur Dilla

mind e: lete (Lötin) keke (Köffe) fersprez

(Linnézeit) werte (Wirtin) weire (Linné)
welle (Wulfen) wisse (Linné) wäffere
(Wäffner)

mind a: destolira (despillir) reßmönt,
assistent, körross (Körb) märtars
(Martyr)

mind ä: gēnskört

fäll uis: madere (fita) kanarevohl
(Kannarienvohl) line (Linné) ferte (ferte)
freinole (freinolle) zeite (zeitig) fraele
(freiwillig) familie (Familie) queme (Queme)

Linné uis fassbatantur Dillen

blibl i: bil, gēl, dēl, smid, glid, krih
(Krih) wihz (Wihz) ipl, spil, stil, kēl,
zil, stēr (Wihz) brē, sēb, rīs (Wihz)
fēnsr (Fēnsr) dēl (dēl) lēd (Lēd)
vīl, vō (Wihz) lēd frēd, dēr (Finn) zērs,
krēhs, bē, dērs, knē (Kinn) frērs,
flēss, slēss, gēss, wēss (Wihz) krēd,
zēhs (Zihz) wēhl (Wihz)

mind künz i: rikln (Wihz) stiffe (Wihz)
wēdērs (Wihz) kēhl (Kihz) wēhl
(Wihz) zēhl (Zihz) sēhlack, smills
(Wihz)

mind ä: dēs (Linné)

O

Linné uis fassbatantur Dillen

blibl o: oks, dropf, kopf, gott ort

hoffning, socka, glocka, rock, fort,
wolke, hoby, grotts, wolla, bock, vogt, zopf,
stoff, topf, köpf, klepfs, spott, joh,
wof (Wuff) lost (loft) stas, kost, most,
motts, (Motts), sotts, soll, groll, zoll,
völl, cöll, kolbs, stolz, soppa,

mind ^ä: särk, härk (furf) kärks, stärke, ärkl,
märks (murgan) färst, märd, färb, därt,
ärt, wärt, särt, stärke, härst, därt,
härk, gstärk, wärdärk, zärn, härn,
spärn, därn, härn,

mind ou: houk, louk, koumiti (fufmiffin)
grous, drousl (droufl) houk, troust,
rouk, oustern, moust.

mind u: frum (fuum) duner, dunersti,
sumar, kum (kum) gruns, sursti, wuf,
gruns (gruun) Heilbrun, blund,
(blund) gruns (gruun) surst (furf)
kuffr, trumb, sun (kum) druka (brukun)

mind ë: mer wëll, ir wëll di wëll

mind ê: mendi (Mentay)

mind i: or kiml (or kuml)

Kreiz o in nicht fufbatunter Tilla.

blitt o: ärloh, bildstock, kimlstock, mittwoh,
labirroll

mind ä: wärsärk, iwermärks (iwermaran),
antwort, kreizdärn, hontkärk.

fällt uo: (Karoline) karline.

Sang o in fußbattanten Dillen

bleibt ö: ör (Fur), ös, lören, löns, öts (Lofen)
löschaft, hör, mör, lös,

mind o: boll (Lohn) holls (Jolan) hobalu) hofflu,
vorbolls (unbottun) kölls (Knoten) dörs (Lohn)

mind ö: krö, löns, sö, tö, fröhö (Lofen) söns,
wönig (Lofung) sö.

mind ou: houf, loub, sou (fo) frau (frau)

rouss, klounz, seus, flow, groub, boucs,
houl (fo) gstouls, kouls, vouhl, Droug
(Loug) bouc (Lug) strou, troust, rou (Lug)

grouz (Lug) houh, houf, srou

mind ä: sädel (Lohn)

mind ü: eüss (Lofen) süls (Lofen) su (Lofen)

mind ü: mäisi (Lofen)

Sang o in mindbattanten Dillen.

bleibt ö: almöss, söröör (Lofung)

singpröb.

mind ou: vörhouf, singvouhl, erylroub,
unnout.

mind ö: seitöns (Lofung) cählö (Lofen)
känitsörö (Lofung)

mind s: barsmêss, tärmamêss,
profêssr, dirêktör, doktör, sulspêktör.

u.
Sang u in fußbattanten Dillen.

bleibt u: suppe, null, buttr, muff
(Lofen) künst, snupps, lust, nups

huml, dunst, vuns, gunst, strumpf,
dumpp, sumpp, kunds, sulds, kuss,
suss, fund, wunder, stum, sum, krum,
sturm, zucht, flucht, grub, suht,
stun (Hund) ^unsar, trunk, versunk,
prunk, klump, funk, dunkl.

mind u: fuder (Lutter) nus, grunde, wunde,
slunde, hunde, bruh, gsunde, durst, durst,
wursen, kury.

mind a: darst, warst, ^(Luff) wanzel (Lanzel)
sark (Luff) fahrt, kury (Lury) karts
(furtig) bars (Luff) sary (Lury)

mind o: molter (Mutter) gocks (Zucker)
morr, snorr (Luff) gofs (Luff)
ropfs (Luff)

mind o: slone, fonks, strumpf, brone (Lutter)
krom (Lutter) vrnouft (Lutter)

mind i: gilds (Lutter) ^(Lutter) inerkessi, sildi
(Lutter) sihs (Lutter) versih (Lutter)
Lury u in mist fustatutur Pilten.

blibt u: aususs (Lutter)

mind o: sidone (Lutter) (Lutter) zukonft.

mind i: versamling, woring (Lutter)
warning, kloding (Lutter) arening.

mind s: kabziner, actswar,
fellt and: akkrat (Lutter)

Lury u in mist fustatutur Pilten.

blibt u: ru (Lutter) brut, ku, kuit, rur

snür, swür, für, zük, krük, bsük, müß
spür, üßer, sür, stüß, bü (Lübe)
büß, dük, blüt, güt, wüt, nüt, grüs
rüs, büß, brüßer,

mind u: blums (Llumen)

mind ö: önät (Uunoff) sößm

mind i: rim (furnen) daim (daimen)

ä.

Ring ä in foyßntouten Dillen.

blittä: lärm, gsdärm, färm, bärte (bärtig)
mähti, prähti, gärtner, wärter, wälter
ärmlü, hälft, bähls, näht, säll (Küttel)
swärz, ställ, swärms, wärms.

mind ö: beck (Lärken) eyfl, deker,
grefts, feker (Lüßer) weht (wüßft)
sleht (pflüß) (weht (wüßft)) elter (ältner)
keltter (küttner) blettter (Lüttner) fesser
(Lüßner) Dreht (Lüßft) mestt (mästner)

mind e: dēnz (Lüßner), swēnz (Lüßwēnz)
krēnz, kēnk, önēnk (Lüßner)
swēnk (Lüßwēnk) krēnk (Lüßwēnk)
kēnk, kēnk, kēnk, stēm, kēm (Lüßner)

mind e: frēht (Lüßft) hēt (Lüßft) swēhtli (Lüßwēhtli)

mind ä: hängft (Lüßft)

Ling ä in foyßntouten Dillen.

blittä: zä (Lüßft) här, gärm (Lüßft)

mind e: glēßer (Lüßft) sēdli, gnēdi
(Lüßft) rēdli (Lüßft) g. prēht,

dēh^{li} (hüglif), sēfsr, spētsr (spätsr) grētsr,
 kēs (küß) slēfsr (släfsr) jēksr, slēh
 (slühya) rētsr (rütsr) rēdi (rüglif)
 mind ä: käffsr (küffsr) käffsr
 (hüffsr)
 mind ä: säbl (säbel)
 mind ē: sēms (sümm) grēms,
 plē (plän) fēms (fümm)
 mind ei: spēi (spüf) zēi (züf)

ö

Künz ö in balantaw Silbu.

mind e: plekli, hell (höll) less (löff)

zwelf (zwoß) welf (wölff) ochtsrla,
 hehst (höß) kepf, oepflög (köpff) kēns
 (könn) tnepfen, fres, slessar, nek
 (Nöken) steck, bech (böck) lēksr (löfsr)

mind ä: kärnsr, kärnsr, cärnsr,
 wärtsr, märkl, märsr (Müdsr)

mind o: stopel (Stöfel)

mind i: snirkel (Sünnertel)

(Lanz ö in fuchsbantaw Silbu.)

mind o: grot (Gröta)

mind ē: hēls (höß) lēss, dētsr (Döß)

frēli (füglif) lēwli (löblig) tēws (Lüw)

mind ei: reists (rüß) rēdi (rüglif) beis, greis^(Grüß)
 meiteli (müglif) eil (öl), steis (Stüß) hei (höß)

mind e: wehl (Wügel) effs (Lüß) äret (Lüß)

mind ^(zä) e: se (pfen) kênik (kênig) tē (Lofen) knêns,
grêns (grünfuan) varhêns, tē (Lôna)

ü.

Sung ü in fußbalanten Dillen.

mind i: miller, hill (Hütte), brick, sprin
briss (Luffen) fills, sitts, glick, sir (Sinn)
kinstli, grind, bindeniss, kindel, kists
wists, wists, sittel, mindi (mindig)
gliss, bisl, siss (Siffen) fliss, kiss (Kiffen)
glists (Luffen) listt (Luffen) listt (Luffen)

mind e (ë): weel (weilen) ferhts (ferchten)
wêrst (wênst) derk (dêken) wêrmle
(Wênmlin) dêrmle (dênmlin) berch
(Lênge) brelle (bellen) dêrr (dên) knepp

mind u: muock (Mücken) slupfs,
lupfs (Luffen) nutzt (nutzt) kuck (kucken)
vêrdruck (vêdrücken) zruock (zruücken)

mind o: kopfs / fuffen

mind ä: vêrdârts (vêdrücken)

Sung ü in fußbalanten Dillen.

mind i: dir (Dir) flich (fliegen) dîkss,
hîhl, bîkss, brî, bîss, dîss, gîts,
hîl (Hüte), grîs, kînt, mî (Mî) fîs (Fî) /
lîkss, stînt (Stîben) grînt (Grîben)

mind i: flich, brîhl (Lênge) bîhl (Lênge)

mind ä: mîss (mîssen)

ei.

ei in fußbretanten Dillen.
 mind ai: klai, brai, snai, frei, spais,
 gaist, wail, strait, prais, flois, raich,
 wail, wail, ^{ei-ai (fain)} snai ^{snai (kain)} snai ^{snai (kain)} laiss, baitsel,
 waid, trains, smaiten, gaits, waitsel,
 klais, faits, mail, kraids, glai (yglind)
 mind ö: wö (kain) snöis (kain)
 mind ê: kê (kain) stê, klê (kain) êns (kain)
 kênser (kain) nê (kain)
 mind ä: fläs (kain) gäs, säfs, gäfs,
 (kain) wäs (kain) däl, lätar (kain)
 ä (kain) sä (kain) hä (kain) hä (kain)
 snäs, nâ (kain) wäs (kain) hä (kain)

ei in nicht fußbretanten Dillen.

mind i: hohzi (kain) sidar (kain)
 mind s: fröls (kain) gwöns (kain)
 wärs (kain) gwöns (kain)
 mäns (kain) dörfls, kiezls
 (kain) kränks, ärwst.
 fällt un: sulz (kain) wärd (kain)

eu.

eu in fußbretanten Dillen.
 mind ö: leit (kain) geik (kain) gröit
 (kain) gsöit (kain) söik (kain) köi,
 heit (kain) nöi (kain) snöi (kain) klöis (kain)

lēi(gut fēcht) (faust) ēih (ruif) sēi (sifun)
 mind ē: fēr (Lunn) frēo (Lunn) zērn (Lunn)
 sprēr (Lunn) ēr (Lunn) fōri (Lunn)
 dēr (Lunn) stēr (Lunn)
 mind au: lauch (Lunn)
 mind ēo: frēid (Lunn) nēid (Lunn)
 mind si: esif (Lunn)

au.

au in fustuloutan Dilt.

mind au: haus, maus, daus, daus
 (Lunn) dauns, zmaus, faust, raus,
 faul, gaul, maul, lauch, rauch,
 dau (Lunn) sauch, lau, slauch, laus,
 auh (Lunn) lauch, brauch, sauch.
 mind ä: grä (Lunn) blä (Lunn) lä (Lunn)
 mind ä: frä (Lunn) käf (Lunn) lät (Lunn)
 dät (Lunn) dätträt, gläns (Lunn)
 (Lunn) dät (Lunn)
 mind ä: dät (Lunn) käf (Lunn)
 stäns (Lunn) ertäns (Lunn)
 mind ö: zöm (Lunn) löm, dröm, höm
 (Lunn) zöm (Lunn) röm (Lunn) döm (Lunn)
 mind o: gloss (Lunn)
 mind u: druff (Lunn) uffod off
 mind so: zso (Lunn) gsams
 bus, brso (Lunn)

mind i: knowli (Knooblang)

au.

au in fußbalouten Dillen.

mind ei: meis (Mäiße) leiz (Läiße) gräiße
(König) leitz (Lönig) heit (Heit)
seifn (seifn) heiser (Heiser) streis
(König) reiser (Reiser) leiz (Läiße)
seil (Seil) od. saul (Saul) meiler (Meiler)

mind e: gedremt (gedremt) söms (Söms)
boms (Böms) ersöms (ersöms)
sems (sems)

mind ä: inerkäßer (Inerkäßer) brär
(Länder) gläniker (Gläniker)

ai.

ai in fußbalouten Dillen.

mind ae: haeser, baer (Länder) laep
(Länder) mae (Mae)

mind ä: näs (Näs) läi (Läi) säts
(Näs) räi (Räi)

mind e: nê (Nê)

ii

Consonanten.

b.

kl. b: brai, bir, bitts, bett, bachs,
bêhr, trîb, lîb (lîk) brîng, bart,
lsib, glêbt (gulbt) orîb (lîrb) bes, s (Lufan)
blêh (Luf) bilb, bindl (Lîndal) maib,
bûs (Luf) brô (Luf) bakt (Luf)

mind sp: drapp (Luf) krapp (Luf)

mind m: smalm (Luf)

mind n: lôn (Luf) gôn, wôn,
stôn, saln (Luf) zôn, lôn, soorn
(Luf) don (Luf) nênl, rôn
(Luf), nôn (Luf) êrn (Luf)
gôn (Luf) sôn (Luf) êrn
(Luf) fôn (Luf) gôn (Luf)

mind: ff: hoffn (Luf)

f. ll: gîst (Luf) gîst (Luf) blîst (Luf)
ghat (Luf) bu (Luf) gel (Luf)

d.

kl. d: dâh, lâd, dînt, sîd, dîr (Luf)
sâd, wînd, dîng, blâd, glîd, fâd,
grâd, mâd, sôlât, hêd (Luf)
Drêck, Decks, grâd, brûd, jûd (Luf)

mindt: föllern (Föllern) löllern (Löllern)
sintlärr, akkort, häntwerk, sint,
lucrr,

konstfuzd: ^(u) döncarrvällar (Döncarrvällar)
fällt and: ^(ö) stän (Stän) sän, grön (Grön)
sin, fins, bins, sines, neutroeni
(neutroeni) märls (Märls) rinöi,
hämpst handnull) ärbl (Ärbl) ärbörn
(Ärbl) ball (Ball) avskåd (Avskåd)

f (v)

blibt f: fläh, falls, fiöern (Föllern)
släfs (Pflanz) läfs (Läfs) fins, griffel,
öf, fries, küser, klouster (Kloster) säst,
ziffar, leffl, lust, först (Ferst) hells,
brif, gift, säns, faks, siff, faste.

mind pf: särsyf (Särsyf) hämpst (Hämpst)
hämpst (Hämpst)

mind migaffobau: wäfts (Wäfts)

fällt and: ääst (Ääst)

g.

blibt g: pflüg, glich, gärn, ösig,
hägs (Hägs) nehning, jüing - jung,
fäns, grüs, gerts, wönin, gricht,
gagint (Gagint) göns, gells, gast, gräs,

mind h: wörth (Wörth)

mind h: jachtln (jaggen) slähs, plähs, krähs
(känny) kehltn / kegaln / rihl / (Kriegel) ihl,
föhsfär (Sagfarn) öröfchtel (dampfflugel)
wähs / müyan / sēhs / (Lügen) mäh / müyan
eih (fygn) steih (Stein) erähs,

konst fingr: gspass / (Gesp) / grapp / (Rakn)
gstudirt / (studirt) grehs (rühn)

füll may: ips / Gys (grät / gäpugt) ipsar,
ipss, märrn / müyan / (Eisermärrn),
pacht / (ganzelt) bläht / (ganzluyt) backst / (backen)
tsit / (lingt) zornij, ewiksit, mäo / (Moyd)

hriht h: härhs, hüt, hū (fin) verharst,
öhalls / (aufhalten) herr, herarn, hēl / (fall)
hīb / (hieb) hous, hūyər, hēllər, hei / (höfn)
haut, hāls, hall / (fall) pakenks / (aufstucken)

mind h: örck / (drück)
füll mind: (Süßholz) sulzod: sultas, grönst
(Opium) kränkst, wärst, värtl / (wärtel)

h.

hriht ch: bāh, stēhs, zēhs, sēh / (sah)
christ, kāk, griht, mäh, örck,
wahl, sahl, dūh, wuharn, zuhl,
fluhs, juhys, pahlthänst, dursz.

mind k: aksl / (Auss) aks / (Auss) oks,
Eaks, flaks, niks / (nicht) waks, wiks
biksränzs / (Leiffnanz) wäkst / (wäffln)

mind g: zigōri (Cuisson)

fällt aus: lērlins (Lerling) mit demselben

wērkli, sädli (pfüdlig) wēllor (unselb)

net (niest) a (unig) i (iig) di (diig)

mi (miig) si (siig) s sollar (niw solig)

mind s: busstāns (Luiffstaben)

j.

blibt j: jōh, jūē, jahl, ja, jōsof

(Jesuf), jūhst (Jügnung) jūmarn

jēhor (Jügn) jēor, jūls (Julinē)

mind g: (jä) gā

fällt aus: Hānserte (Hans Jörg) hāns

ohān, d. hāns (Jofan)

k.

blibt k: katz, kack, lock, kni,

lick (Lick) licks (Lickun) ricks

(Rückun), stickl, wack (wackun) hecks,

srecks, kēllor, gucks, slucks,

grack, kards, frack, flicks,

sticks, stock, gackern, snacks.

mind k: Kälif (Kalk)

fällt aus: werti (Werktag)

blibb: sils, wills, zil, linsz (Linsen)
 lid, laster, sall, knall, groll, zoll,
 gswolls, snell, wells, maul,
 wels (wüßlau) zels (züßlau) säls,
 lör (lor) spall, läm, bulox, källor,
 voll, doll, solls, vil, mihl,
 (Mifant) sihl, slinl, gläs, peitarle⁽ⁱ⁾
 (Petrusfilia)

mindst: alz (als)
 fällt auß: du witt (du willest) or soll (or sollte)
 i wêd waban i wett (i wolle)

kont füzü: draudl (Gortwaid) drauml
 (Lombard) ämbel (Luzer)

m.

blibt m: grömlads (Kämladau)
 göm (zafu) läm (lafu) swamm
 mänih, nimit (Kinnwand) nimit (nimm)
 mars, mates (Maffäns) mirz (Münze)
 mardim (Martin) drumel (Lombard)
 kum (kum) gnams (gnamm) hämör
 mändel (Mantel) slim, zimli (zimlich)
 kömmör (Kimmor)

mind n: durn (Furn) nabu dursm

fällt auß: löx wolls (Lammwolle)
 löwilli (Lammwolle) gréal (Maryanna)

Abt n: näss (Nuss) nêst (Nest)
 fênster, sênss (Nuss) yêntner,
 drinks, lêns (Lufan) éansy, eskânz,
 späns (Spinn) sênf, gnük (Gnüg)
 vœgnêhs (Wagnen) bêsst (Fussel)
 wân (Wann) spîns, sîns (Spinnen)
 winkl, sprôn (Spinn)
 mind n: lônir (Linnel) lônirn (Linnen)
 mind l: hâffler (Lufan) wâhler (Wagnen)
 dutzld (Lufan) zôihl (Zornen)
 mind m: grômbirn (Grünbinnen) kâmpf
 wân kannof (Lufan)
 mind t: mârhts (Magen)
 kint fînzê: nâst (Nest) karorn (Lufan)
 wân jedz (Wann jedan) sêrn (Stern)
 fêllt wîst: dollishouf (Dollnisst) ânsd
 (Lufan) dâsst (Lufan) frolâiknâm
 (Frofulnissenn) fufzih (fünfzig) z êzis
 (ein zigzig) frô, lô, lô, sô, stê (Stein)
 zô (Zufu) dutzld (Lufan) ôduhst
 (Lufan) fufzê (fünfzig) rêhsrn (Lufan)
 aussêhsrn (Wagnen) p.

Abt p: pack, lapps, snappes,
 rapp, kapp, galopp, soppes,
 Peitr (Peter) pâter (Padre) rîpp,
 lipp, waspl, map (Magen) klapporn
 mind b: bêt (Fuss) bêt (Fuss) drûmbêt
 (Lufan) lûtz, bêtir, bêtma,

bēitsa (puffa) abostl, best, bād, brīd
braht, blatz, blā (blau) bār, blāh, bōnst.

mind r: zarln (zazeln)

mind g: gömpa (gumpau) gömbrōns.

r.

blibt r: sarra, ppari, swānz, dōrsf, rād
reidōr (reitau) sār (pfüwan) firs (fifan)

werr (werrau) sparrs, räss (raifan)

nērhts (nirgants) rihti (rihtig)

glār (klar) sreckt (sreckt)

fērtl (firtl) firtl firtl firtl firtl

Lēnharē (Linhart) gārē (Gärtel)

dōrn (dorn) bārglōm (Berglamm)

wārr (warr) wērtl (Wirtel)

mind l: zōnd (zundau) balwīrr (barbierr)

mind n: gāss (gassau) gāss (gass)

fūllt un: dōrn (dorn) dōrn (dorn)

dōrn (dorn) klānētt (Kleinert)

kāst (kast) dōrn (dorn) dōrn (dorn)

i wēd (wied)

s.

blibt s: (gassa, massa (Masse)) fassa,

uffassa (uffassau) sumpst (sumpfst)

sina, sāl, sāmētt (samelt) sēs (sies)

selik (selig) Sihnōnē (Sihmond)

simrē (simri) sah (sah) sār (sarr)

mind z: gläs, häss, kasts, fassnacht
(Lapnucht) läss (Lupn) bēss (Lupn) lēss
(Lupn) wāss (Lupn) haspel (Lupn)
hälz (Lupn) fēss (Lupn) fēst (Lupn)
haus, kists, mistin (Lupn)
fēst (Lupn) fēst (Lup) bis (Lup) is (Lup)

mind unyngfūrt: blaisstēts (Lupn)

mind z: zusan (Lupn)

ss.

blibt ss: grouss, grwiss, bfliss
(Lupn) flüss (Lup) kuss, kass
kass, grässli (Lup) klass, nass
spöss, sloss, süss, präss, bläss (Lup)

sh:

blibt z: zēnk (Lup) znei (Lup)
wass, mars, dräss, raus, zraim
zuckz, zmall, znachz, znech, znid
(Lup) zluss, büst (Lup) zēss (Lup)

mind unyngfūrt: slēcks (Lup)

blibt t: zittirn, quittir (Lup)
bittler, bitt, zettl, bitts (Lup) vort
spotts, bott (Lup) gott, sott (Lup)
tō (Lup) ratt, matt, satt, sattl
Zahl (Lup) hilt (Lup) roetts
klettz (Lup) zatts, vortz
(Lup) klittirn.

mind d: däl (fjal) däl (fnil) dikti
(lütlig) dömas (fomus) snidar
(fjufittan) tröö (fritt) dök (fay)
dellar, dis, däf, dapsar (fuffan)
däht (fuynd) dör (fow) bändoffel
(funtoffel)

mind z: hahsbuzs (fuybüttan) sulz
(fufffrip) balz (fufffarian) köz (föüta)

kant fuizw: mänts (fuff) loist
(fuyfa) wämest (fuff) fells (fuff)
wäls (fuff) wertwens

mind untygloffan: Bändit (fuff) predit
(fuff) jety (fuff) döns
(fuff) stugart (fuff) ferfes
(fuff) fasnacht (fuff)

w:

blitt w: wärsm (fuff) wäsa (fuff)
waly, wänz, gwäs (fuff)
winder (fuff) wäitweils (fuff)
winyan) lēns (fuff) zwiveln (fuff)
wü (fuff) wär wäls (fuff)
wäls (fuff) wäsi (fuff) wäts (fuff)
wills, wiss, mittwuch (fuff)
welks (fuff) wēni (fuff)

mind m: mör (fuff)

mind untygloffan: Eßware (fuff)
fältwör: Eßbör (fuff)

z.

blitz: zeit, z^harn (zuan) n^hanz,
spr^hetz (spritzan) hitz, sitz (sitzen)
mutz (Mutz) witz, switz,
franz, r^hoz (r^hozen) zilser (Zilser)
blitz, satz, z^hons (Zunzen) z^ho (Zun)
zucker, ziss, z^hom (Zunnen) w^haz
(Wazzen) m^heu (Mainz) v^herzib
(unizig) s^hanz, z^hihl (Zingal, Zingal)
z^hihl (Mafuzal) ^herkerzi (unifruzig)
winzeln (unizeln) zw^hölf (Zwölf)
zw^hing (Zwiningen) zw^hekster (Zwinkstern)
zipfl, z^hank, g^hzochs (g^hzogen)

mind s: sikäss (unifuzen)

mind unig^hofbau. ausp^häz (unöfzen)
zackern (ackern)

Conjugation.

ynlan	finn	ffinn
Infinitiv. gēns	ssi	dōn
Præs. d. Indit. i gäb	i bi	i du
du gäis	du bis	du dūs
er gäit	er is	er dūt
mer gäms	mer sēn	mer dōn
ir gät	ir ssid	ir dūt
sē gäms	sē sēn	sē dōn
Conjunktiv. i gäb	i ssi	i dē
du gäbst	du ssid	du dēs
er gäb	er ssi	er dē
mer gäms	mer sēn	mer dēn
ir gät	ir ssid	ir dēt
sē gäms	sē sēn	sē dēn
Conditionalis i gäb	i nār	i dēt
du gäbs	du nār	du dēt
er gäb	er nār	er dēt
mer gäms	mer nār	mer dēt
ir gäms	ir nār	ir dēt
sē gäms	sē nār	sē dēt
Imperativ. gäb	ssi	du
gät	ssid	dūt
Part. d. Presens	gäms	gäms
participium	gnē	gsē

	<i>grün</i>	<i>grün</i>	<i>haben</i>
Infinitiv	<i>gēi</i>	<i>stēi</i>	<i>hāns</i>
Präs. d. J. d. k.	<i>i gei</i>	<i>i stēi</i>	<i>i hab</i>
	<i>du geis</i>	<i>du stēis</i>	<i>du hās</i>
	<i>er geit</i>	<i>er stēit</i>	<i>er hāt</i>
	<i>mer gēn</i>	<i>mer stēn</i>	<i>mer hāns</i>
	<i>ir gēt</i>	<i>ir stēt</i>	<i>ir hāt</i>
	<i>sē gēn</i>	<i>sē stēn</i>	<i>sē hāns</i>

Conjunctiv.	<i>i gei</i>	<i>i stēi</i>	<i>i hē</i>
	<i>du geis</i>	<i>du stēis</i>	<i>du hēs</i>
	<i>er gei</i>	<i>er stēi</i>	<i>er hē</i>
	<i>mer gēn</i>	<i>mer stēn</i>	<i>mer hēn</i>
	<i>ir gēt</i>	<i>ir stēt</i>	<i>ir hēt</i>
	<i>sē gēn</i>	<i>sē stēn</i>	<i>sē hēn</i>

Cond. it.	<i>i gēn</i>	<i>i stēn</i>	<i>i hēt</i>
	<i>du gēns</i>	<i>du stēns</i>	<i>du hēts</i>
	<i>er gēn</i>	<i>er stēn</i>	<i>er hēt</i>
	<i>mer gēns</i>	<i>mer stēns</i>	<i>mer hēts</i>
	<i>ir gēnt</i>	<i>ir stēnt</i>	<i>ir hēts</i>
	<i>sē gēns</i>	<i>sē stēns</i>	<i>sē hēts</i>

Imperat.	<i>gei</i>	<i>stēi</i>	<i>hab</i>
	<i>gēt</i>	<i>stēt</i>	<i>hāt</i>

Part. d. Präs.	<i>gēns</i>	<i>stēns</i>	<i>ghat.</i>
gerungend.			

	<i>wissen</i>	<i>wissen</i>	<i>wissen</i>
Infinitiv	<i>kēns</i>	<i>dāffs</i>	<i>wiss</i>
Präs. d. J. d. k.	<i>i kēn</i>	<i>i dāff</i>	<i>i wäs</i>
	<i>du kēns</i>	<i>du dāfs</i>	<i>du wäs</i>
	<i>er kēn</i>	<i>er dāff</i>	<i>er wäs</i>
	<i>mer kēns</i>	<i>mer dāffs</i>	<i>mer wiss</i>
	<i>ir kēnt</i>	<i>ir dāff</i>	<i>ir wiss</i>
	<i>sē kēns</i>	<i>sē dāffs</i>	<i>sē wiss</i>

Konjunktiv. i kën	i däff	i wiss
du kën	du dä	du wis
er kën	er däff	er wiss
mer kën	mer däff	mer wissa
ir kën	ir däff	ir wisst
së kën	së däff	së wissa

Konditional. i kët	i dëft	i wist
du kët	du dë	du wist
er kët	er dëft	er wist
mer kët	mer dëft	mer wist
ir kët	ir dëft	ir wist
së kët	së dëft	së wist

Imperativ — — —

Quot. d. 1. Pers. kën	gödäff	gwisst
jungerfuit.		

Infinitiv müssen	mögen
Quot. d. Indik. i muss	mei
du muss	du mei
er muss	er mei
mer müssen	mer mei
ir müsst	ir mei
së müssen	së mei

Konjunktiv. i müs	i më
du müs	du më
er müs	er më
mer müs	mer më
ir müs	ir më
së müs	së më

Konditional. i mëst	i më
du mëst	du më
er mëst	er më
mer mëst	mer më
ir mëst	ir më
së mëst	së më

Imperativ — — —

Quot. d. 1. Pers. g müsst	g më
jungerfuit	